Stereotypy dotyczące przemocy a prawo i praktyka

Dr Katarzyna Sękowska-Kozłowska

Poznańskie Centrum Praw Człowieka INP PAN

Konferencja „Interwent skuteczny wobec przemocy”, SO w Poznaniu, 29 listopada 2016 r.

Plan wystąpienia:

- Stereotypy a dyskryminacja i przemoc
- Prawo międzynarodowe
- Stereotypy a przemoc domowa i przemoc wobec kobiet – problemy szczegółowe

Czym jest stereotyp?

Stereotyp to utrwalone, popularne wyobrażenie dotyczące określonego zjawiska lub grupy społecznej, zwykle uproszczone w warstwie poznawczej oraz silnie nacechowane aksjologicznie i emocjonalnie. Z jednej strony stereotyp wydaje się nieodzowny w komunikacji jako skrót poznawczy, z drugiej jednak uznawany jest za wyraz – i źródło – uprzedzeń i dyskryminacji.

Źródło: I. Kurz, *Stereotyp* [w:] *Encyklopedia gender. Płeć w kulturze*, red. M. Rudaś-Grodzka i inni, Warszawa 2014

Stereotypy – uprzedzenia - dyskryminacja

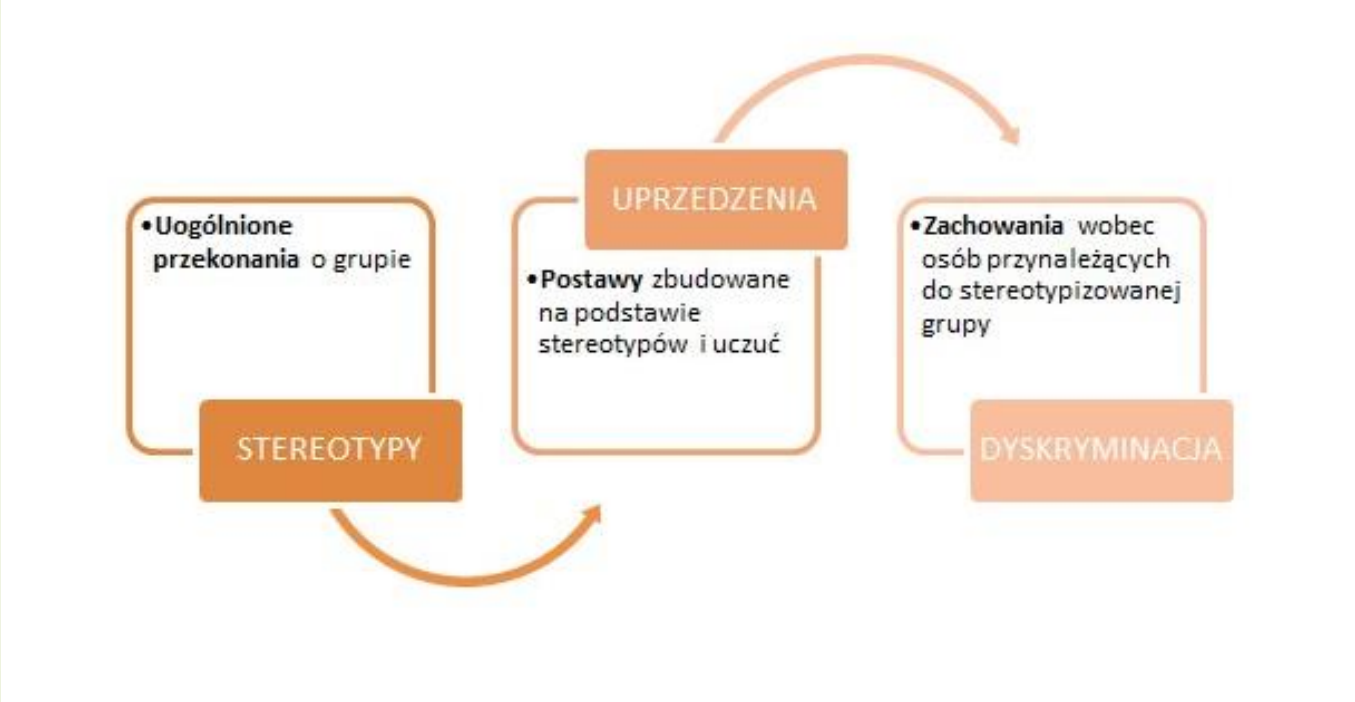

Źródło: rownosc.info

Stereotypy, dyskryminacja, przemoc. Prawo międzynarodowe

- Art. 7 Międzynarodowej konwencji w sprawie zwalczania wszelkich form dyskryminacji rasowej (1966)

„Państwa Strony Konwencji zobowiązują się podjąć niezwłocznie skuteczne środki, zwłaszcza w dziedzinie oświaty, wychowania, kultury i informacji, w celu zwalczania **przesądów** prowadzących do dyskryminacji rasowej oraz w celu popierania wzajemnego zrozumienia, tolerancji i przyjaźni między narodami i grupami rasowymi lub etnicznymi, jak również propagowania celów i zasad Karty Narodów Zjednoczonych, Powszechnej deklaracji praw człowieka, Deklaracji Narodów Zjednoczonych w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej oraz niniejszej Konwencji."

Stereotypy, dyskryminacja, przemoc. Prawo międzynarodowe

- Art. 5 Konwencji w sprawie likwidacji dyskryminacji kobiet (1979 r.), tzw. Konwencja CEDAW

„Państwa Strony podejmą wszelkie stosowne kroki w celu:

a) zmiany społecznych i kulturowych wzorców zachowania mężczyzn i kobiet w celu osiągnięcia likwidacji **przesądów i zwyczajów lub innych praktyk,** opierających się na przekonaniu o niższości lub wyższości jednej z płci albo na stereotypach roli mężczyzny i kobiety,

b) zapewnienia, aby wychowanie w rodzinie wyrabiało właściwe rozumienie macierzyństwa jako funkcji społecznej oraz poczucie wspólnej odpowiedzialności mężczyzn i kobiet za wychowanie i rozwój ich dzieci, przy założeniu, że wzgląd na dobro dzieci ma zawsze podstawowe znaczenie."

Stereotypy, dyskryminacja, przemoc. Prawo międzynarodowe

- Art. 12 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (2011), tzw. Konwencja Stambulska

„Strony podejmą działania niezbędne by promować zmianę **społecznych i kulturowych wzorców zachowań kobiet i mężczyzn** w celu wykorzenienia uprzedzeń, zwyczajów, tradycji oraz innych praktyk opartych na idei niższości kobiet lub na stereotypowych rolach kobiet i mężczyzn".

Stereotypy a przemoc domowa i przemoc wobec kobiet

Problem 1: Postrzeganie przemocy wobec kobiet jako problemu prywatnego

Problem 2: Definiowanie przemocy głównie jako przemocy fizycznej

Problem 3: Deprecjonowanie głosu ofiar

Problem 4. Stereotypy dotyczące przemocy seksualnej

Problem 1: Postrzeganie przemocy domowej i przemocy wobec kobiet jako problemu prywatnego

- Orzecznictwo międzynarodowe:

  - *V.K. p. Bułgarii*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 25 lipca 2011 r., skarga nr 20/2008

  - *Opuz p. Turcji,* wyrok ETPCz z dn. 9 czerwca 2009 r., skarga nr 33401/02

Problem 1: Postrzeganie przemocy wobec kobiet jako problemu prywatnego

- Instrumenty przeciwdziałania (Konwencja Stambulska):

  - art. 46a – popełnienie przemocy wobec osoby bliskiej jako okoliczność obciążająca

  - art. 48 – zakaz obowiązkowej mediacji

Problem 2: Definiowanie przemocy głównie jako przemocy fizycznej

- Orzecznictwo:

- *V.K. p. Bułgarii*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 25 lipca 2011 r., skarga nr 20/2008

Problem 2: Definiowanie przemocy głównie jako przemocy fizycznej

- Instrumenty przeciwdziałania:

Definicja przemocy wobec kobiet:

- Zalecenia Ogólne nr 19 Komitetu CEDAW
- Konwencja Stambulska, art. 3 lit. a

Problem 3: Deprecjonowanie głosu ofiar

Orzecznictwo:

- *Jallow p. Bułgarii*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 23 lipca 2012 r., skarga nr 32/2011
- *Zheng p. Holandii*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 27 października 2008 r., skarga nr 15/2007
- *Gonzáles Carreño p. Hiszpanii*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 16 lipca 2014 r., skarga nr 47/2012
- *V.K. p. Bułgarii*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 25 lipca 2011 r., skarga nr 20/2008

Problem 3: Deprecjonowanie głosu ofiar

- Instrumenty przeciwdziałania - Konwencja Stambulska:
  - art. 56 – gwarancje proceduralne dla ofiar
  - art. 55 ust. 2 – wsparcie organizacji pozarządowych
  - art. 51 – zarządzanie ryzykiem

Problem 4. Stereotypy dotyczące przemocy seksualnej

- Orzecznictwo:

  - *Vertido p. Filipinom*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 16 lipca 2010 r., skarga nr 18/2008

  - *R.P.B. p. Filipinom*, decyzja Komitetu CEDAW z dn. 21 lutego 2014 r., skarga nr 34/2011

  - *M.C. p. Bułgarii*, wyrok ETPCz z dn. 4 grudnia 2003 r., skarga nr *39272/98*

  - *I.P. p. Republice Mołdawii*, wyrok ETPCz z dn. 28 kwietnia 2015, skarga nr *33708/12*

  - *M.G.C. p. Rumunii,* wyrok ETPCz z dn. 15 marca 2016, skarga nr 61495/11

Problem 4. Stereotypy dotyczące przemocy seksualnej

- Instrumenty przeciwdziałania - Konwencja Stambulska

  - art. 36 – definicja przemocy seksualnej

  - art. 55 – ściganie z urzędu przemocy seksualnej

  - art. 54 - możliwość dopuszczania dowodów związanych z historią seksualną ofiary tylko w uzasadnionych okolicznościach

Dziękuję za uwagę

k.sekowska-kozlowska@inp.pan.pl

www.phrc.pl

www.wspolnypoznan.pl
Szukaj
OTWARTA KOALICJA
WSPÓLNY
POZNAŃ
START
O NAS
WARTOŚCI
DOŁĄCZ
INSTYTUCJE
OSOBY
DZIAŁAMY
KONTAKT
OTWARTA KOALICJA
WSPÓLNY

OTWARTA KOALICJA WSPÓLNY POZNAŃ

START O NAS WARTOŚCI DOŁĄCZ INSTYTUCJE OSOBY DZIAŁAMY KONTAKT

NASZE WARTOŚCI

Równouprawnienie, **godność każdego człowieka**, edukacja obywatelska, demokracja, szacunek, otwartość, **wspólnota i współdziałanie**, uważność na drugiego człowieka, równość i różnorodność, **wolność**, świadomość.

Inauguracja działalności Otwartej Koalicji Wspólny Poznań

OTWARTA KOALICJA WSPÓLNY POZNAŃ

KIEDY: 2 grudnia 2016r. 14.00-16.30.
GDZIE: CK Zamek, Scena Nowa.
CZĘŚCI: ***Konferencja prasowa:*** Budujemy wspólny Poznań.
Panel dyskusyjny: 'Jak stworzyć wspólny Poznań? Czy obecnie jest to miejsce dla każdej i każdego z nas?'

www.wspolnypoznan.pl

W panelu wezmą udział m.in. dr Marta Mazurek, mecenas Anna Mazurczak, Dorota Potejko. Prowadzenie Agnieszka Gulczyńska.